

Cyngor Cefn Gwlad Cymru Countryside Council for Wales

PWYLLGOR AMGYLCHEDD A CHYNALIADWYEDD CYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU

YMCHWILIAD I'R ACHOS BUSNES DROS UN CORFF AMGYLCHEDDOL YNG NGHYMRU

CEFNDIR

Ym mis Medi 2010, cyhoeddwyd “Cymru Fyw” - Fframwaith yr Amgylchedd Naturiol Llywodraeth Cymru, gydag ymgynghoriad yn canolbwyntio ar ddull newydd o reoli ein tir, dyfroedd a môr. Roedd yr ymgynghoriad yn cynnwys adolygu'r gwasanaethau amgylcheddol - ailwampio'r trefniadau sefydliadol er mwyn mabwysiadu ffordd fwy integredig a chynaliadwy o reoli'r amgylchedd. Sefydlwyd yr adolygiad yn wreiddiol oherwydd methiant yng Nghymru, fel ar hyd a lled Ewrop, i fodloni targedau bioamrywiaeth, ond fe'i hehangwyd wedyn i adlewyrchu sawl ffactor pwysig ar gyfer newid:

- Dull integredig newydd o reoli'r amgylchedd naturiol, dull ecosystemau, er mwyn helpu Llywodraeth Cymru a'i phartneriaid i wneud y gorau o adnoddau Cymru a sicrhau bod asedau naturiol Cymru yn cael eu cynnal a'u gwella. Mae deall y bydd angen i ni fyw o fewn ein terfynau amgylcheddol wrth wraidd hyn.
- Angen sefydlu fframwaith er mwyn helpu Cymru i fod yn fwy gwydn yn y dyfodol yn wyneb her newid yn yr hinsawdd, y pwysau ar gyflenwadau dŵr, colli bioamrywiaeth a diogelwch bwyd ac ynni.
- Gwahaniaethau cynyddol mewn polisiau a dulliau gwahanol o drefnu ac ariannu cyrff amgylcheddol cyhoeddus yn y DU.
- Cyfyngiadau ariannol sy'n golygu bod angen ystyried y trefniadau mwyaf cynaliadwy a hirdymor i sicrhau canlyniadau amgylcheddol gwell a pharhaol, yn ogystal â'r arbedion effeithlonrwydd y gellid eu gwneud trwy un yn hytrach na thri chorff.

Gofalu am natur Cymru - ar y tir ac yn y môr • Caring for our natural heritage - on land and in the sea

Prif Swyddfa/Headquarters
MAES-Y-FFYNNON, PENRHOSGARNEDD, BANGOR LL57 2DW; FFÔN/TEL: 01248 385500; FFACS/FAX: 01248 355782
<http://www.ccw.gov.uk>

SAFBWYNT CYNGOR CEFN GWLAD CYMRU

Mae amgylchedd ac adnoddau naturiol Cymru yn adnoddau strategol cenedlaethol. Ein byd natur, tir, dŵr ac aer, yn ogystal â'r bioamrywiaeth sy'n eu cynnal ac yn dibynnu arnynt, yw ein system cynnal bywyd – sy'n sail i bopeth arall sy'n bosibl.

Ers 1992, mae'r Cyngor Cefn Gwlad wedi ymroi i gyflwyno blaenoriaethau amgylcheddol ac wedi llwyddo i warchod a gwella'r amgylchedd a dangos cysylltiad rhwng lles economaidd a chymdeithasol.

Er hynny, rydym yn cydnabod bod y cyd-destun economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a chyfansoddiadol newidiol yn cynnig dadl gref dros fabwysiadu dull integredig o reoli'r amgylchedd, er mwyn cyflwyno canlyniadau amgylcheddol gwell sy'n addas i anghenion Cymru. Bydd y dull mwy integredig hwn yn adlewyrchu cymhlethdodau a chysylltiadau'r systemau amgylcheddol hyn, gwerth ein hadnoddau naturiol i ddatblygiad cymdeithasol ac economaidd a'r pwysau o du cyfyngiadau naturiol a newid yn yr hinsawdd. Mae'r Cyngor Cefn Gwlad, felly, wedi croesawu'r adolygiad o lywodraethu amgylcheddol yng Nghymru – Fframwaith yr Amgylchedd Naturiol a'r adolygiad o ddewisiadau cyflenwi – gan eu bod yn cynnig cyfle strategol i weddnewid y modd rydym ni'n cynllunio, rheoli a gwerthfawrogi ein hamgylchedd daearol, dŵr croyw a morol yn y Gymru wledig a threfol nawr, ac yn bwysicach fyth, yn y dyfodol.

O gofio pwysigrwydd strategol ein hadnoddau naturiol yng Nghymru, bydd y dull newydd nid yn unig yn helpu i sicrhau ein bod yn gwarchod a gwella'r amgylchedd, ac yn ei ddefnyddio a'i reoli'n effeithiol, ond hefyd ein hadfywiad economaidd yn y dyfodol. Mae hefyd yn golygu y bydd Cymru mewn lle da i weithredu Strategaeth Fioamrywiaeth yr UE hyd 2020 a'r Rhaglen Mapio ar gyfer Ewrop sy'n Effeithlon o ran Adnoddau, elfen allweddol o strategaeth Ewrop 2020 sy'n arwain at economi fwy cynaliadwy a chystadleuol.

CYLCH GORCHWYL

Bu'r Cyngor Cefn Gwlad yn rhan lawn o'r broses o ddatblygu Achos Busnes Fframwaith yr Amgylchedd Naturiol a'r Un Corff Amgylcheddol.

O'r herwydd, mae'r Cyngor Cefn Gwlad yn croesawu'r cyfle i gyfrannu at Ymchwiliad y Pwyllgor Amgylchedd a Chynaliadwyedd. Nid ydym yn bwriadu rhoi ymateb manwl i'r costau a'r manteision sy'n gysylltiedig ag uno'r cyrff amgylcheddol statudol presennol, na'r posibilrwydd nad yw'r Achos Busnes wedi rhoi digon o ystyriaeth i'r peryglon posibl sy'n gysylltiedig â chreu Un Corff Amgylcheddol. Cyfrannodd staff y Cyngor Cefn Gwlad yn llawn at y broses o ddatblygu a chyflwyno'r Achos Busnes cyflawn, a chredwn ei fod yn Achos Busnes cadarn yn unol â chanllawiau'r Trysorlys. Er hynny, o gofio pa mor gymhleth yw'r broses rheoli newid ac er gwaetha'r ffaith fod yr Achos Busnes yn nodi atebion i beryglon a nodwyd, mae'n anorfod y bydd angen rheoli materion penodol yn ofalus iawn gan gynnwys:

- TGCh
- Datblygu a drafftio'r ddeddfwriaeth angenrheidiol i weithredu Deddf Cyrff Cyhoeddus 2011 ac amryw o Filiau perthnasol yn rhaglen ddeddfwriaethol y Llywodraeth; Amgylchedd, Datblygu Cynaliadwy, Cynllunio a Threftadaeth.

- Datblygu prosesau penderfyniadau sy'n sicrhau atebolrwydd a thryloywder, yn enwedig mewn perthynas â gwrthdaro buddiannau posibl rhwng swyddogaethau cynghori a rheoleiddio.
- Cysylltiadau trawsffiniol, datgysylltu oddi wrth Gomisiwn Coedwigaeth Prydain ac Asiantaeth yr Amgylchedd Lloegr a'r berthynas â Llywodraeth San Steffan ar faterion heb eu datganoli.
- Datblygu ac integreiddio Polisi Iaith Gymraeg y corff newydd, gan adeiladu ar gynllun y Cyngor Cefn Gwlad sy'n cael ei gydnabod fel cynllun enghreifftiol gan Fwrdd yr Iaith. Mewn corff newydd sy'n gweithio dros Gymru gyfan, mae'n hollbwysig sicrhau bod y Gymraeg yn cael ei defnyddio'n naturiol o'r cychwyn cyntaf mewn prosesau cynllunio corfforaethol a phrosesau penderfyniadau.
- Yn benodol, rydym yn croesawu'r ffaith fod yr Achos Busnes yn cydnabod hyd a lled gallu'r Cyngor Cefn Gwlad i ddarparu Gwasanaethau Corfforaethol. Mae'n bwysig i'r corff newydd adeiladu a datblygu'r gallu hwn er mwyn lleihau'r peryglon wrth roi'r Un Corff Amgylcheddol ar waith.

Yn ychwanegol at hyn, bydd angen cryn ofal wrth reoli'r cyfnod pontio sy'n arwain at sefydlu'r Un Corff Amgylcheddol newydd, ac wedi hynny, er mwyn cynnal safonau gwasanaeth i gwsmeriaid, sicrhau bod staff yn cael cymorth a bod rhanddeiliaid yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd.

YMGYSYLLTU Â RHANDEILIAID

Ni all y Cyngor Cefn Gwlad ymateb i'r posibilrwydd nad yw'r achos busnes wedi rhoi digon o ystyriaeth i safbwyntiau'r rhanddeiliaid allweddol sy'n cael eu heffeithio gan y cynllun i greu'r Un Corff Amgylcheddol. Byddai'n well i'r rhanddeiliaid unigol eu hunain fynd i'r afael â hyn. Er hynny, mae'r Cyngor Cefn Gwlad wedi ceisio sicrhau bod trafodaethau ynglŷn â Fframwaith yr Amgylchedd Naturiol a'r Un Corff Amgylcheddol wedi codi yn ystod ein cyfarfodydd cyswllt rheolaidd â'n rhanddeiliaid fel Undeb Amaethwyr Cymru, NFU, Cymdeithas y Tirfeddianwyr, WEL, Parciau Cenedlaethol Cymru, Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ac eraill.

UN CORFF AMGYLCHEDDOL A FFRAMWAITH YR AMGYLCHEDD NATURIOL – Y CANLYNIADAU

Mae'r Cyngor Cefn Gwlad yn cefnogi egwyddorion Fframwaith yr Amgylchedd Naturiol. Mae'n cyflwyno dull newydd o reoli a rheoleiddio'r amgylchedd yng Nghymru. Y prif gynnig yw defnyddio dull rheoli a rheoleiddio'r amgylchedd ar lefel yr ecosystem. Mae dull ecosystem yn canolbwyntio ar iechyd yr amgylchedd yn ei gyfanrwydd yn hytrach nag ymdrin ag elfennau unigol ar wahân. Mae'n cwmpasu dealltwriaeth sylfaenol o'r ffaith fod yr amgylchedd yn sail i'n anghenion cymdeithasol ac economaidd, iechyd a lles. Bydd yn golygu pwysu a mesur a gosod blaenoriaethau ar gyfer yr holl ofynion cystadleuol ar ein moroedd, tiroedd ac adnoddau naturiol, a'r defnydd ohonynt sy'n sicrhau amgylchedd iach, gwydn a chynhyrchiol ar gyfer y gymdeithas gyfan, gan gefnogi cyflogaeth a hybu lles. Yn gyffredinol, bydd y dull newydd yn symleiddio a chydgyssylltu ein dull o ddiogelu a rheoli ein hadnoddau naturiol er mwyn:

- gwella amrywiaeth a gwydnwch ein hamgylchedd a'i fioamrywiaeth;

- darparu dull symlach a mwy cost-effeithiol o reoleiddio;
- cynnig rhagor o sicrwydd ac eglurder i'r sawl sy'n gwneud penderfyniadau.

Bydd yn cymryd sawl blwyddyn i ddatblygu a sefydlu'r dull newydd, a bydd angen cyflwyno deddfwriaeth hefyd. Bydd yr elfennau allweddol yn cynnwys:

- Gwella ein dealltwriaeth o ecosystemau a'u gwasanaethau a sut rydym yn eu gwerthfawrogi er mwyn llywio penderfynwyr.
- Cynlluniau rheoli adnoddau cenedlaethol a lleol i lywio gweithgareddau rheoli yn y dyfodol a blaenoriaethau ar gyfer meysydd bwyd, gwastraff, dŵr, ynni ac atal llifogydd.
- Integreiddio, rhesymoli a symleiddio systemau rheoleiddio.
- Treialu cynllun rheoli adnoddau ar sail yr ecosystem, i weld sut allwn ni gyfuno'r amrywiaeth o gynlluniau a dynodiadau cyfredol mewn cynlluniau neu brosesau mwy unedig.
- Un Corff Amgylcheddol i ganolbwyntio ar flaenoriaethau Cymru.

Mae manteision posibl y dull newydd i fusnesau a rheolwyr tir yn cynnwys:

- prosesau rheoleiddio mwy effeithiol, effeithlon, symlach ac integredig;
- gwybodaeth gliriach ar ganlyniadau, cyfleoedd a chyfyngiadau amgylcheddol er mwyn helpu i wneud penderfyniadau buddsoddi;
- fframwaith mwy rhagweladwy a chyson er mwyn gwneud penderfyniadau amgylcheddol, trwy leihau unrhyw ansicrwydd mewn systemau cynllunio a systemau rheoleiddio eraill;
- atebion wedi'u cynllunio'n ofodol yn seiliedig ar gyfleoedd amgylcheddol, gallu a chyfyngiadau;
- cymorth i farchnadoedd newydd ym maes gwasanaethau amgylcheddol fel rheoli dŵr a charbon;
- sicrhau bod costau cydymffurfio yn briodol i faint y risg amgylcheddol.

Mae'r manteision posibl i gymunedau yn cynnwys:

- buddsoddiadau cadarnhaol mewn gwelliannau amgylcheddol lleol wedi'u targedu;
- mwy o bwyslais ar anghenion, cyfleoedd a phryderon lleol;
- mwy o gyfraniad lleol i benderfyniadau;
- mynediad gwell i diroedd gwyrdd a'r manteision iechyd cysylltiedig.

Mae'r manteision posibl i'r amgylchedd yn cynnwys:

- mwy o fuddsoddiad yn targedu gwelliannau amgylcheddol;
- camau cadarnhaol i fynd i'r afael â'r ffactorau sy'n sbarduno newid yn yr hinsawdd;
- gallu gwrthsefyll pwysau newid yn yr hinsawdd yn well a lleihau effeithiau hynny;
- dull strategol o hyrwyddo'r gwaith o adfer ac adennill rhywogaethau a chynefinoedd;
- mwy o benderfyniadau'n seiliedig ar y manteision sy'n deillio o'n hamgylchedd.

Mae Fframwaith yr Amgylchedd Naturiol yn cyflwyno'r cyd-destun ar gyfer ffurf a swyddogaeth Un Corff Amgylcheddol.

Bydd Un Corff Amgylcheddol gydag un nod ac un set o flaenoriaethau ac amcanion yn creu canolbwynt ar gyfer cynlluniau adnoddau naturiol a defnydd cymesur o bwerau rheoleiddio, er mwyn sicrhau bod y datblygiad cywir yn digwydd yn y lle cywir gan ddiogelu'r amgylchedd rhag defnydd amhrïodol a difrod wrth hwyluso unrhyw weithgarwch economaidd angenrheidiol. Mae Un Corff Amgylcheddol hefyd yn cynnig cyfle i fod yn fwy effeithiol, trwy gydreoli gweithgareddau sydd ar wahân ar hyn o bryd - fel caffael ac offer - a symud adnoddau i greu canlyniadau ar lawr gwlad.

Mae Achos Busnes yr Un Corff Amgylcheddol wedi'i gysoni i ystyried canlyniadau'r Fframwaith yr Adnoddau Naturiol.

Bydd sefydlu Un Corff Amgylcheddol hefyd yn allweddol o ran helpu i lywio, datblygu a gweithredu cynigion "Cynnal Cymru Fyw: papur gwyrdd ynglŷn â'r dull newydd o reoli adnoddau naturiol yng Nghymru", sy'n cael ei lansio ar 30 Ionawr 2012.

Bydd holl Gyfarwyddiaethau Llywodraeth Cymru a gwasanaethau cyhoeddus y wlad yn gorfod gweithredu'r dull newydd hwn hefyd. Bydd y dull newydd yn methu os byddwn yn gadael i'r Corff Amgylcheddol newydd ei weithredu ar ei ben ei hun. Mae gan y dull newydd oblygiadau o ran newid polisi, gweithdrefnau a deddfwriaeth nid yn unig i'r Bil yr Amgylchedd arfaethedig ond hefyd y Biliau Datblygu Cynaliadwy, Cynllunio a Threftadaeth. Mae'n cyd-fynd â'r egwyddor sylfaenol o roi lle canolog i ddatblygu cynaliadwy fel egwyddor drefniadol ganolog Llywodraeth Cymru a chyrff cyhoeddus datganoledig Cymru. Mae'n bwysig hefyd dosbarthu'r corff newydd o amgylch Cymru, yn agos i'r cymunedau, busnesau a rhanddeiliaid.

DIBEN/DIWYLLIANT CYFFREDIN

Bydd y corff newydd yn etifeddu swyddogaethau amrywiol gan y cyrff cyfredol, a rhaid iddo lywio a gweithredu'n effeithiol y dull newydd a nodir yn y Papur Gwyrdd a rhaglen ddeddfwriaethol ehangach Llywodraeth Cymru. Mae'n golygu mwy nag uno sefydliadau cyfredol yn unig, mae'n golygu creu sefydliad newydd i ddiwallu anghenion Cymru. Felly, mae'n hanfodol bod y ddyletswydd a'r diben cyffredin newydd yn cael eu datblygu a'u hamlinellu o'r cychwyn cyntaf pan sefydlir y corff cysgodol - gyda'r nod o hwyluso diwylliant cyffredin o'r dechrau fel bo'r corff newydd nid yn unig yn sicrhau manteision a chanlyniadau ar gyfer amgylchedd, economi a lles Cymru ar hyn o bryd, ond ei fod hefyd yn addas ar gyfer yr heriau a'r cyfleoedd sy'n wynebu Cymru'r dyfodol. Trwy ymateb i'r heriau a'r cyfleoedd hyn, mae'n bwysig sicrhau mai corff newydd ar gyfer y cyhoedd ydyw - un sy'n ymwneud ag anghenion rhanddeiliaid ac yn ymateb iddynt.

Cyngor Cefn Gwlad Cymru

Ionawr 2012